Тетяна Сергіївна Гиріна,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
завідувач кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури,
Державний податковий університет
(м. Ірпінь)

МЕНЕДЖМЕНТ РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ІМІДЖУ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД 1930-Х РОКІВ

У сучасному публічному управлінні концепція "м'якої сили" розглядається як прерогатива сталих державних інституцій. Однак історичний досвід українського народу в першій половині XX ст. демонструє унікальний феномен: використання інформаційних ресурсів для збереження національної ідентичності в умовах відсутності власної суверенної держави. Для української еміграції, яка опинилася за межами батьківщини після поразки визвольних змагань, розбудова власних комунікаційних каналів стала не просто медійною активністю, а способом побудови управлінської вертикалі в екзилі, гуртуванням навколо ідеї відновлення незалежності та створенням праобразу держави, яку українці мріяли втілити в життя на рідній землі.

Актуальність теми зумовлена необхідністю дослідити, як бездержавна нація через радіомовлення вибудовувала систему самоврядування та культурної дипломатії. У той час як тоталітарні режими використовували колосальний технічний та фінансовий ресурс для державної пропаганди, українські еміграційні осередки були змушені створювати альтернативні механізми впливу, покладаючись на власну ініціативу та солідарність.

Вже на початку 1930-х рр. українці за кордоном демонстрували високий рівень стратегічного менеджменту та самоорганізації. Радіо сприймалося як засіб подолання кордонів та об'єднання нації. У часописі "Свобода" за 1930 р. зазначалося: "Український Радіо-Клюб входить в стадію організації. Внаслідок розголосу через станцію WAAT богато слухачів-Українців заінтересувалася українською радіо-програмою і самим радіо-інструментом і звернулися до Сурми (м. Мурмач – авт.) з проханням зорганізування окремого українського Радіо-Клюбу

для поширення інтересу до радіо-руху межи українським загалом" [1, с. 4]. Створення таких клубів було елементом управлінської структури, що дозволяла координувати зусилля громади.

Незважаючи на обмежені ресурси, менеджмент еміграційних медіапроєктів був спрямований на формування позитивного іміджу України у світі. Наприклад, у 1932 р. повідомлялося: "Український Національний Хор у Шікаго, під проводом свого дірігента п.Бенецького має заслужену славу, а цей концерт буде переданий богатьома станціями. В концерті візьме також участь орестра станції" [2, с. 3]. Це був реальний інструмент публічної дипломатії, що репрезентував високу культуру народу. При цьому фінансування таких проєктів відбувалося без державної підтримки, виключно за рахунок внутрішніх ресурсів. Радіомовлення в екзилі стало фундаментом для майбутнього державного будівництва, демонструючи здатність нації до ефективного управління власним інформаційним простором.

Метою дослідження є аналіз управлінських підходів до організації радіомовлення української еміграції у 1930-х рр. як форми державотворення. Вивчення цього досвіду дозволяє виявити закономірності розвитку медіаменеджменту, які залишаються релевантними для сучасного публічного управління в умовах боротьби за суб'єктність та інформаційну незалежність.

Аналіз управлінських моделей української еміграції 1930-х рр. дозволяє стверджувати, що за відсутності власної державної машини та бюджетного фінансування, українці вибудували унікальну систему медіаменеджменту, засновану на громадській ініціативі. Ця модель була спрямована на конструювання альтернативного міжнародного іміджу України як "держави в екзилі". Ключовим елементом цієї стратегії стало використання іноземних радіостанцій для трансляції національного контенту. Показовим прикладом є діяльність у США, де "Український Радіо-Клюб входить в стадію організації". Управлінська логіка цього процесу полягала в тому, що "наслідки розголосу через станцію WAAT багато слухачів-Українців заінтересувалася українською радіо-програмою і самим радіо-інструментом і звернулися до Сурми з проектом зорганізування окремого українського Радіо-Клюбу для поширення інтересу до радіо-руху межи українським загалом" [1, с. 4].

Контент-менеджмент еміграційного мовлення базувався на високій культурі, що було свідомим кроком для здобуття міжнародного

авторитету. Замість сухої пропаганди, еміграційні лідери пропонували світові мистецькі здобутки, які ставали інструментом "м'якої сили". Так, у 1932 р. було організовано масштабний проєкт: "Український Національний Хор у Шікаго, під проводом свого дірігента п. Бенецького має заслужену славу, а цей концерт буде переданий багатьма станціями. В концерті візьме також участь орестра станції" [2, с. 3]. Такий підхід дозволяв українцям інтегруватися у глобальний медійний простір на рівних з іншими націями, демонструючи, що "радіо-концерт українського національного хору з Шікаго" є подією міжнародного рівня [2, с. 3].

Окремої уваги заслуговує фінансова модель управління цими проєктами. Оскільки українці не мали державних субсидій, вони запровадили систему самофінансування. Фінансували програми за рахунок українських організацій чи персональний ініціатив. Це свідчить про високу дисципліну та жертовність громади, яка розуміла значення радіо для збереження національної ідентичності. Важливим аспектом було також залучення молоді та популяризація технічних знань, щоб українське слово звучало сучасно: "для поширення інтересу до радіоруху межи українським загалом" [1, с. 4].

Робота з аудиторією та зворотний зв'язок здійснювалися через українську пресу, яка виконувала роль координаційного центру. Управлінська вертикаль трималася на авторитеті організацій та видань, як-от "Свобода" чи "Сурма", які закликали: "Український Радіо-Клюб входить в стадію організації" [1, с. 4]. Таким чином, через об'єднання навколо радіопроєктів, українці в екзилі створювали дієвий праобраз державних інституцій. Цей історичний досвід доводить, що навіть без територіальної цілісності та урядового апарату, нація здатна здійснювати ефективне публічне управління своїм іміджем, якщо вона має чітку мету та злагоджені механізми комунікації

Підсумовуючи проведене дослідження, можна констатувати, що радіомовлення 1930-х рр. для української нації, яка на той час не мала власної суверенної держави на рідних землях, виступило не просто технічним засобом передачі сигналу, а перетворилося на масштабний стратегічний управлінський проєкт. В умовах екзилю українська еміграція зуміла не лише зберегти національну автентичність, а й побудувати дієву управлінську вертикаль, де радіо відігравало роль головного консолідуючого фактора. Як свідчать архівні матеріали, запуск таких

ініціатив, як "Український Радіо-Клюб", був свідомою відповіддю на запит громади щодо створення власного інформаційного простору, оскільки "багато слухачів-українців заінтересувалася українською радіопрограмою і самим радіоінструментом" [1, с. 4]. Це підтверджує, що менеджмент еміграційних медіа був спрямований на конструювання праобразу державних інституцій через механізми громадської самоорганізації та залучення "до радіоруху межи українським загалом" [1, с. 4].

Важливим уроком для сучасного менеджменту та публічного адміністрування є історично доведена необхідність гармонійного поєднання високоякісного культурного контенту з потужною технологічною базою. Досвід 1930-х рр. демонструє, що навіть за повної відсутності державного бюджету та перебуваючи під тиском тоталітарної пропаганди метрополії, українці знаходили ресурси для виходу на міжнародні частоти. Унікальність цієї управлінської моделі полягала у повній автономності: українці фінансували програми за рахунок українських організацій чи персональний ініціатив. Сучасні управлінці мають запозичити цю модель стійкості, де культурна дипломатія (наприклад, радіо-концерт українського національного хору з Шікаго, що мав заслужену славу та був "переданий багатьма станціями" [2, с. 3] стає головним інструментом "м'якої сили", здатним формувати позитивний міжнародний імідж нації навіть у критичних умовах.

Значення цього історичного досвіду для сучасного публічного управління іміджем України в умовах глобалізації є продуктивним. Історія еміграційного радіо вчить нас, що державна суб'єктність починається не з територій, а з інформаційної незалежності та здатності нації транслювати власний порядок денний до світу. Сьогодні, як і в 1930-х, стратегічний менеджмент у сфері комунікацій має базуватися на принципах, закладених нашими попередниками: об'єднання навколо спільної мети, фінансова незалежність медіапроєктів та використання високої культури як репрезентативного інструменту. Досвід українського радіо на чужині, є фундаментом для розбудови сучасної системи інформаційної безпеки. Вивчення управлінських моделей минулого дозволяє нам ефективно впроваджувати стратегії "м'якої сили" для утвердження України як самостійного, суб'єктного та інтелектуально потужного гравця на глобальній арені, втілюючи в життя ті державницькі мрії, які плекала еміграція 1930-х років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вісти з січового базару “Сурма”. *Свобода.* 1930. Ч. 1. С. 4. URL : http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1930/Svoboda-1930-001.pdf

2. Радіо-концерт українського національного хору з Шікаго, Ілл. *Свобода.* 1932. Ч. 305. С. 3. URL : http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1932/Svoboda-1932-305.pdf

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
Кафедра менеджменту та публічного управління

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ»

26 березня 2026 року
м. Ірпінь

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
Кафедра менеджменту та публічного управління

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

26 березня 2026 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2026

УДК 35.07/.08(06)
ББК 67.301я431
А 43

Рекомендовано до розповсюдження в мережі «Інтернет»
Вченою радою Державного податкового університету
(протокол № 15 від 29 квітня 2026 року)

Рецензенти:

О. А. Долгий, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри фінансового та податкового права Державного податкового університету;

О. В. Перепелюкова, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

А 43 **Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах** [Електронне видання] : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, 26 березня 2026 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2026. – 525 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-796-4

У збірнику матеріалів конференції висвітлюються результати наукових досліджень з менеджменту та управління проєктами в умовах глобалізації, виклики сьогодення та вектори розвитку публічного управління й адміністрування, запропоновано інноваційні рішення для вдосконалення управлінських процесів на місцевому, державному та глобальному рівнях.

Видання розраховане на науковців, викладачів, представників органів державного управління й органів місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, аспірантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Тези друкуються в авторській редакції. Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них і достовірність інших відомостей.

УДК 35.07/.08(06)
ББК 67.301я431

ISBN 978-966-337-796-4 © Державний податковий університет, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1
МЕНЕДЖМЕНТ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Амелін Богдан Олександрович,
Чорна Тетяна Миколаївна
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ
У МИТНОМУ ОФОРМЛЕННІ ШВИДКОПСУВНИХ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ 24

Антончик Софія Валеріївна
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА
В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ 28

Антощук Віталій Миколайович,
Жирош Антоніна Артурівна
ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ
ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА
В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ 32

Арзянцева Дар'я Андріївна
ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ
ЯК ІНСТИТУЦІЙНО-ІНФРАСТРУКТУРНА
ПЛАТФОРМА ВПРОВАДЖЕННЯ ESG-СТАНДАРТІВ
У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ 37

Бакалінський Олександр Вікторович,
Маліцький Віталій Валерійович
УПРАВЛІННЯ СПОЖИВЧОЮ ЦІННІСТЮ
ПОСЛУГИ ВИКОРИСТАННЯ ВАНТАЖНИХ ВАГОНІВ 41

Бойко Ярослав Миколайович
AI-ІНСТРУМЕНТИ ЕФЕКТИВНОГО
ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖЕРА 43